

Ο ΝΟΥΜΑΣ

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΠΟΛΙΤΙΚΗ, ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ

ΒΓΑΙΝΕΙ ΚΑΘΕ ΣΑΒΒΑΤΟ

ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΚΔΟΣΤΙΚΗΝ ΕΤΑΙΡΙΑΝ "ΤΥΠΟΣ",
ΚΙΜΩΝ Ι. ΘΕΟΔΩΡΟΠΟΥΛΟΣ ΚΑΙ ΣΙΑ
ΣΟΦΟΚΛΕΟΥΣ 3, ΑΘΗΝΑ

Διευθυντής: Δ. Π. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ

Ταχυδρομικοί συντάκται: Κ. ΚΑΡΘΑΙΟΣ, ΡΗΓ. ΓΚΟΛΦΗΣ
ΚΩΣΤΑΣ ΠΑΡΟΡΙΤΗΣ, ΚΙΜΩΝ Ι. ΘΕΟΔΩΡΟ-
ΠΟΥΛΟΣ, ΠΑΝΟΣ Δ. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ

Διαχειριστής: Η ΕΤΑΙΡΙΑ "ΤΥΠΟΣ,"

Όσα γράμματα ενδιαφέρουν τὴ Διαχείριση πρέπει
νὰ διευδύνονται:

«ΕΤΑΙΡΙΑΝ «ΤΥΠΟΣ» Σοφοκλέους 3, ΑΘΗΝΑ Σ»

ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ: Γιὰ τὴν Ἑλλάδα

ἡδρ.	20	τὸ χρόνο.
»	10	τὸ ἕξμηνο.
»	5	τὸ τρίμηνο.

Γιὰ τὴν Ἀγγλίαν καὶ Ἀίγυπτον

£	1	τὸ χρόνο.
£	0,10	τὸ ἕξμηνο.
\$	5	τὸ χρόνο.
\$	5	τὸ ἕξμηνο.

Καὶ γιὰ τὰ ἄλλα μέρη ἀνάλογα

ΦΑΙΝΟΜΕΝΑ ΚΑΙ ΠΡΑΓΜΑΤΑ

ΕΝΑΣ ἄντρας ἀγάπησε μιὰ κόρη. Τὸν ἀγάπησε κ' ἡ κόρη τὸν ἄντρα, κ' ἕνα πρωτὸ μῆλιερον στὸ τραῖνο, τραβήξανε στὴν Εὐρώπην καὶ στεφανώθηκαν. Ἐπειδὴ ὁ ἄντρας ἔτυχε νὰ φορεῖ ῥίσα, νάινει κ' ἐπίσκοπος, — σκάνταλο, χαλασμοὺς κόσμου, ἄρθρα, χρονογραφήματα κτλ κτλ. Οἱ ἐφημερίδες φρονήσαν. Οἱ φαρισσαϊκὲς ἐφημερίδες, ποὺ καταπίνουν τὴν κάμηλο καὶ διυλίζουν τὸν κώνωπα, θὰ δουβαινώντουσαν ἢ θὰν τὰ βροῦσανε ὅλα καλὰ καὶ ἅγια, ἂν ὁ ἐπίσκοπος, ἀντὶ νὰ στεφανωθεῖ τὴν κόρη ποὺ ἀγαποῦσε, τὴ χειροτονοῦσε ἀντιπῆ τὸν καὶ σκάρωνε μαζί της μιὰ δυὸ ντουζίνες ἀντιπῆ. Μὰ ὁ ἄνθρωπος, βλέπετε, φέρθηκε ἠθικὰ καὶ τίμια, κ' ἔτσι ἔφυγε ἀπὸ τὰ καθιερωμένα κοινωνικὰ συνήθεια. Νὰ τὸν κάψουμε λοιπὸν τὸ βέθλο, τὸν αἰρετικὸ. Ὡστόσο, αὐτὸ ποὺ δὲν μποροῦσαν νὰ νιώσουν ὅλ' οἱ σοφοὶ τοῦ φαρισσαϊκοῦ τύπου, τὸνίωσαν ἕνας διάκος καὶ τοὺς σύστησε, ἀντὶ νὰ φωνάζουνε γιὰ σκάνταλα καὶ κουροφῆξαλα, τὸ καλύτερον ποῦχουνε νὰ κάνουν, εἶναι νῆ διαμαρτυρηθοῦν ἀπ' ἀφορμὴ αὐτοῦ τοῦ γάμου, κατὰ τῆς ἀγαμίας διακῶν καὶ δεσποτάδων καὶ νὰ ζητήσουνε νὰ καταργηθεῖ τὸ ἀνῆθικο αὐτὸ ἔθιμο. Γιατὶ, ἐπιτέλους, ἢ πρέπει νὰ τοὺς ἀφίρουν τοὺς ἀνθρώπους νὰ παντρεύονται, ἢ πρέπει νὰ κάνουν, πρὶν τοὺς χειροτονήσουν, ὅ,τι κάνουν οἱ Τοῦρκου σὲ κείνους ποὺ ἐμπιστεύονται τὰ χάρματα τους.

ΣΤΟ σημερινὸ φύλλο δημοσιεύουμε ἕνα γράμμα, ποὺ τύπωσε ὁ καθηγητὴς κ. Δημ. Παπούλιας κ' ἔστειλε σ' ὅλους τοὺς δασκάλους τῆς Μεγαλόπολης, συσταίνοντάς τους τὸ «Νουμάς». Ὁ κ. Παπούλιας μὲ τὴν αὐθόρμητη αὐτὴ ἐνέργειά του ἔρχεται νὰ ἐπικυ-

ρῶσει κείνο ποὺ φωνάζουμε ὀλοένα, πὼς γιὰ νὰ πάει ὁ «Νουμάς», καὶ μαζί του καὶ τὸ Ζήτημα, μπροστά, πρέπει ὁ κάθε ἀναγνώστης του, ὁ κάθε συντρομητὴς του, νὰ γίνῃ καὶ προπαγαντιστής. Μὲ τοὺς πλατωνικοὺς θαυμασμοὺς δὲν προκόβουν οἱ ἀγῶνες. Θέλουνε θυσίαι κ' ἐνέργεια. Στὸ ἰδιαίτερον γράμμα ποὺ μᾶς ἔστειλε ὁ κ. Παπούλιας, μιλώντας γιὰ τὸ ἄρθρον τοῦ Παρορίτη, «Ἡ ἀνάστασις τοῦ Δασκάλου», λέει καὶ τ' ἀκόλουθα: «Ὁ δάσκαλος τοῦ Παρορίτη πρέπει νὰ εἶναι ὁ ἰδεώδης δάσκαλος γιὰ κάθε δάσκαλο, πρέπει νὰ τὸν ἔχει πάντα μπροστά του, πρέπει νὰ τὸν ἀνεύξει γιὰ ἰδανικὸ του. Πρέπει σ' ὅλα τὰ διδασκαλεῖα τὰ λόγια τοῦ Παρορίτη ν' ἀκούονται σὺν προσευχῇ κάθε πρωτὸ, νὰ γραφτοῦν μὲ χρυσὰ γράμματα, νὰ σταλοῦν σ' ὅλους τοὺς δασκάλους ἀντίτυπα. Μὲ τέτοιους δασκάλους θὰ μπορέσει ἡ νέα Ἑλλάδα νὰ γίνῃ ἀξία τοῦ προορισμοῦ της καὶ τοῦ μεγάλου της παρελθόντος.

ΕΝΑ τηλεγράφημα τίμιον καὶ παλληκαριστικόν, ποὺ στείλανε τριάντα πέντε δημοδιδασκαλοὶ Ἡπειρωτῆς στὴν Κυβέρνηση γιὰ τὴν πάλη τοῦ συναδέσφου τοῦ Τζούφη, ἀξίζει νὰ δημοσιευθεῖ καὶ σὲ τούτη τὴ στήλη. Τὸ παίρνουμε ἀπὸ τὴ ριζοσπαστικὴ καὶ προοδευτικὴ ἐφημερίδα «Ἡπειρος», ποὺ τὴ βγάζει στὰ Γιάννενα ὁ γνωστὸς λογογράφος καὶ ποιητὴς κ. Γ. Χατζής:

«Αὐστηροτάτη, παραδειγματικὴ ἀδικὸς τιμωρία γραμματέως μας Νικολάου Τζούφη προὔξενησεν ἡμῖν κατάπληξιν.

Διὰ γενομένης μετρωροφίσεως νόμου, ἀνεγνωρίσθησαν ἐπισημῶς δικαίαι παράπονα καὶ διαμαρτυρίαι γνωστῆς ἐγκυκλίου, ἥτις ἐξέφραζε γνώμην καὶ αἰσθήματα ἐπανεληθμένων Γενικῶν Συνελεύσεων μελῶν Συλλόγου.

Ἀποκρούομεν ἀσύστατον μομφὴν ἀντιδραστικότητος καὶ στασιασμοῦ, ἐπικαλούμενοι μαρτυρίαν ἀνωτέρου ἐπίτου Δελιοῦζου, δημοσίᾳ ἀνομολογήσαντος ἀγνότητα ποσπαθειῶν ἡμῶν.

Θεωροῦντες πάντας ἡμᾶς ἀλληλεγγύους δι' ἐγκύκλιον, παρακαλοῦμεν θεοῦως ἀνακαλέσθητε Διάταγμα δριστικῆς ἀπολύσεως Τζούφη καὶ ἀναθεωρήσθητε πειθαρχικὴν τιμωρίαν Σφάγγου.

ΣΕΒΑΣΤΟΣ φίλος μᾶς ἔστειλε τὸ ἀκόλουθον ἄρθρον:

Μιὰ φορὰ τὴ νύχτα μὲ τὸ φεγγάρι, μπροστά στὸ σταθμὸ τοῦ Λιονταριοῦ, μοῦ εἰχτηκαν πέντε σκύλοι. Τοὺς κράτησα μακριὰ μου μὲ τὸ ραβδί, ὡς ποὺ κατάρθωσα νὰ σηκώσω μιὰ πέτρα. Ὅταν τοὺς τὴ σφεντόνισα, χτύπησα ἄσκημα ἕναν ἀπὸ τοὺς σκύλους, κ' ἐκεῖνος ἀντὶς νὰν τὰ βάλει μαζί μου, τῶρα μὲ τὸ γείτονά του, ἐκεῖνος πάλι μὲ τὸ δικὸ του γείτονα, ὡς ποὺ οἱ πέντε ἔγιναν μιὰ μάζα ἀλλήλοδραγκνόμενοι καὶ ἀλληλογαγγιζόμενοι. Ἀφτὴ τὴν κομικὴ περιπέτεια μοῦ θυμίζον τὰ αἰώνια ἐπιπέδισκα καὶ καθυλάκια ποὺ γίνονται ἀπὸ τὰ στα τράμ. Γιὰ ὅλα φέρει ἡ Ἑταιρία, μὰ οἱ ἐπιβάτες δὲν κάνουν ἄλλο, παρὰ νὰ ἀλληλοσυρλιάζονται καὶ νὰ τρώγονται.

ΣΤΟ ΠΛΑΪ ΤΟΥ ΆΝΤΡΑ

Στὸ πλάϊ τοῦ ἄντρα πῶς ἤθελα,
στὸ πλάϊ τοῦ Ἐρωτά μου,
νὰ ζήσω ὅσο νὰ σβήσω,
μὰ κάποτε μιὰ δύναμη,
σὰ νὰ μὲ πᾶει μακριά, μακριά μου,
σὰ νὰ μὲ φέρει τότε ἐμπρός,
— ἄγγελος; δαίμονας; γαμπρός; —
καὶ τότε πίσω.

Λευκοντυμένη σήμερα,
καὶ μέσα μου μαυρίλα,
Στὰ κλώνια μου τῆς ἀνοιξῆς
λαλοῦνε τὰ πουλιά,
στὰ κλώνια μου, καὶ ἀνθίζουν.
Τὰ φύλλα τοῦ φθινόπωρου,
τὰ κίτρινα τὰ φύλλα,
πῶς κάτου ἀπὸ τὰ πόδια μου
ἐκκοῦν συχνὰ νὰ τρίβουν,
σὺν κάποιον πέρασμα,
σὺν κάποιον γέγρασμα
νὰ μοῦ θυμίζουν;

Στοῦ κόσμου τῆ γιωρτῆ
μὲ τῆ ζωὴ μου τὴν παραδαρμένη, τί;
λέστε μου, τί προσφέρω;
Εἶμαι γυναικα; εἶμαι προθένα;
ψυχὴ εἶμαι; σάρκα; δὲν τὸ ξαίρω;
Κι ἂν εἶμαι μιὰ βροχῆς ρανίδα,
δρυσσοσταλίδι ἀπὸ τοὺς οὐρανοὺς,
ποῦν μὲ ρουφήξει τοῦ ἡλίου ἢ ἀχτίδα,
ἀφήστε με νὰ ξαναδώσω,
γιὰ μιὰ στιγμή πῶς γοργῆ καὶ ἀπ' ὅσο
γοργὸς γετάει ὁ νοῦς,
μέσ' στοῦ καθρέφτη μου τοὺς διάφανους θυ-
μῶν ἀφήστε με νὰ ξαναδώσω (θοῦς)
νὰ καθρεφτίσω ἀφήστε με
πῶς οὐρανοὺς.

ΛΙΑΝ-ΠΑΤΡΙΚ-ΙΑΚΩΒΙΔΗ

ΤΙ ΔΥΣΤΥΧΙΑ ΠΟΥ ΥΠΑΡΧΕΙ ΣΤΟΝ ΚΟΣΜΟ!

«Κατηγορεῖσαι ἤδη ὅτι τὴν... Νοεμβρίου...
ἐγκατέλειπες ἀνακρέτως τὰς τάξεις σου ἐπὶ... ἡ-
μέρας, συνελήφθης δὲ ὑπὸ τῶν ἀστυνομικῶν ὀργά-
νων καὶ παρεδόθης εἰς τὸν λόχον σου. Τί ἀπολογεί-
σαι;» ἀστυρῆ, σοβαρῆ, ἀλύγιστη, ἡ φωνὴ τοῦ ἀντι-
προσώπου τῆς Δικαιοσύνης, ἐπρόφερε στὸ στρατιωτικὴ
—κατηγορούμενα, ποῖ ὡς ἂν ἀπολιθωμένο μάρμαρο
στεκότανε μπροστά του.

Κι ὁ στρατιώτης, φέρνοντας τὸ χεῖρ του στὴ θέση
ποῦ ἔτρεπε γιὰ νὰ χαιρετήσῃ κανονικά, ἀπολογήθηκε
ἔτσι πάνου-κάτου, μὲ θάρρος — ποῦ ἀντλοῦσε ἀπὸ
τὴν ἀδωότη του, ποῦ στὴ συνείδησή του εἶχε ριζώσει
—καὶ μὲ βεβαιότη πῶς δὲν εἶταν δυνατό ποτὲ νὰ κα-
ταδικαστεῖ γιὰ τὴν πράξιν τοῦ τὸν κατηγοροῦσαν.
Τόση εἶταν ἡ πεποίθησή του πῶς δὲν εἶταν ἐνοχος.

«Κύριε ἠγηγῆ, ἐγὼ τὸ Νοέμβριον ἦρθα στή...
μαζὶ μ' ἄλλους πρόσφυγες ποῦ μᾶς διώξαν ἀπὸ τὴ
... οἱ ἔλα μιὰ μάννα γριά καὶ δυὸ μικρὰ

παιδιά τὰδεροῦ μου, ποῦ τὸν σκοτώσανε οἱ...
καὶ ἡ γυναίκα του ὕστερ' ἀπὸ λίγον καιρὸ πέθανε καὶ
τάφησε μονάχα. Τὰ συμμάζεμα γὰ καὶ τὰ πῆρα δικὰ
μου. Τί νάκανα; Ἄμα φτάσαμε στή... ὅλοι γυ-
μνοί, νησιτικοί, ἀπένταροι, δυστυχισμένοι, μᾶς ἔβαλ'
ἢ Κυβέρνηση νὰ μείνουμε στὰ... Νοσοκομεῖα. Ὑ-
στερ' ἀπὸ λίγες μέρες, ὅσοι εἴμαστε μικρῆς ἡλικίας,
μᾶς πῆραν στρατιῶτες ἐθελοντές. Ἔτσι καὶ μένα μὲ
πῆραν στρατιῶτη ἐθελοντῆ καὶ ἄφησα τὴ μάννα μου
μὲ τὰ δυὸ παιδιά τὰδεροῦ μου στὰ νοσοκομεῖα, ἀ-
πένταρους, νησιτικούς, χωρὶς ξὺλα νανάψουν φωτιά
νὰ ξεσταθοῦνε — καὶ εἶταν χειμῶνας. Τὴν κουραμάinna
καὶ τὸ συσσίτιο ποῦ ἔπαιρνα ἀπὸ τὸ λόχο τὰ πῆγαν
καὶ τρώγαμ' ὅλοι μαζί. Κάτι λίγο τοὺς ἔδινε ἡ Κυ-
βέρνηση. Μὰ ὅλοι ὅσοι δὲν τοὺς πῆραν στρατιῶτες,
ἐπῆραν ἄλογο καὶ ἄλέτρι ἀπὸ τὴν Κυβέρνηση καὶ τοὺς
ἔδωκε καὶ τόπο νὰ τὸν καλλιεργήσουνε. Ἐγὼ, γιατί
ἤμουν στρατιῶτης καὶ γιατί ἄλλον ἄντρα δὲν εἶχα
στὴν οἰκογένειά μου, δὲν ἐπῆρα. Κ' ἔτσι ἐνῶ ὅλοι οἱ
ἄλλοι ἀποκαταστάθηκαν, μόνο ἡ μητέρα μου ἀπόμεινε
στὰ νοσοκομεῖα μὲ τὰ παιδιά τ' ἀδεροῦ μου στὴν ἐ-
λεινή κατάσταση ποῦ σᾶς εἶπα πρωτύτερα. Ἐσκέ-
φτηκα τότε πῶς πρέπει νὰ φύγω ἀπὸ τὸ λόχο, νὰ πάω
νὰ πάρω καὶ γὼ ἄλογο, ἄλέτρι καὶ τόπο νὰ τὸν καλ-
λιεργήσω νὰ συντηρήσω τὴν οἰκογένειά μου. Κ' ἔτσι
ἔκαμα. Ἐπῆγα καὶ πῆρα ἀπ' ὅλα καὶ πῆρα καὶ τὴν
οἰκογένειά μου ἀπὸ τὰ νοσοκομεῖα. Μιὰ μέρα ποῦ στὸν
τόπο ποῦ μοῦχαν προχωρήσει προσπαθοῦσα νὰ φτιά-
σω μιὰ καλύβα, ἔτσι σὰ σπίτι, γιὰ νὰ βάλω ἐκεῖ μέσα
τὴν οἰκογένειά μου, ἦρθαν οἱ χωροφύλακες, μ' ἔπια-
σαν καὶ μὲ παραδώσανε στὸ Φρουραρχεῖο.»

Αὐτὴν τὴν ἀπολογία ἔδωκε ὁ στρατιώτης — κα-
τηγορούμενος. Ἄμα τέλειωσε, ὁ εισηγητῆς ποῦ πρω-
τύτερα μὲ τόσο ἀλύγιστη καὶ ἀστυρῆ φωνὴ τοῦχε
ἀπαγγεῖλει τὴν κατηγορία του, τώρα ἀνοιξε τὴν κάσ-
σα τὰ σιγαρέττα του, ἔβαλ' ἕνα στὸ στόμα, τᾶναψε
καὶ κάπνιζε. Μὰ πρόσφερε καὶ στὸν κατηγορούμενο
ἕνα, καὶ αὐτὸς μὲ ὑπόκληση τὸ πῆρε χαιρετώντας γιὰ
νὰ φχαριστήσῃ. Στὰ μάτια του ἔβλεπε κανένα μὴ
ἑσωτερικὴ χαρὰ νὰ καθρεφτίζεται. Εἶταν τ' ἀντανά-
κλασμα τῆς νίκης ποῦ αἰσθανόταν ὅτι εἶχε κερδίσει
πᾶ. Μὰ ἄραγε τὴν εἶχε κερδίσει; Στὴ συνείδηση τοῦ
ἀντιπροσώπου τῆς Δικαιοσύνης, σὺν ἀνθρώπου, καί
στὴν ἀπαίτηση ὅμως τοῦ Νόμου; Ὁ εισηγητῆς ρώ-
τησε τυπικὰ ὕστερα «ἔχεις ἄλλο τί νὰ προσθέσεις, καὶ
γραμμὰτα γνωρίζεις;» τὸν κατηγορούμενο. — Ὁχι;
τ' ἀποκρίθηκε αὐτὸς, καὶ γραμμὰτα δὲν ξαίρω.

— Τίποτ' ἄλλο, παιδί μου, δὲ σὲ θέλομε πῆγναι
τώρα.

Κι ὁ στρατιώτης ἐχαιρέτησε κανονικά καὶ ἔφυγε.
Μόλις ἔφυγε, ὁ εισηγητῆς κάπνιζοντας καὶ σὺν ἀ-
φηρημένος κοιτάζοντας τὰ συννεφάκια τοῦ καπνοῦ τοῦ
σιγαροῦ του, εἶπε στὸ στρατιῶτη γραφιά του: «τί
δυστυχία ποῦ ὑπάρχει στὸν κόσμο!»

Κι ὁ γραφιάς δὲ μίλησε, ὄχι γιατί δὲν εἶχε τὸ θάρ-
ρος νὰ μιλῆσει στὸν ἀνώτερό του, μὰ γιατί νόμιζε
πῶς ἡ σιωπὴ του εἶταν ἡ καλύτερη ἀπάντηση. —